Narwa Postimees

Ilmub 6 korda nädalas
(Ei ilmu esmaspäewal).

Kuulutuste hind: ühe weeru millimeeter kuulutuse küljel 3 senti, lahe eesotsas 10 senti, tekstis kuulutuse kirjaga 12 senti ja tekstis tekstiga kirjaga 15 senti. Kuulutusi wõetakse wastu igal äripäewal ... ella 5-ni ...

Toimetus ja talitus:
Narwa, Posti tänaw 58/18. Kõnetraat 2-11
Toimetus ja talitus awatud kella 9—5 igal äripäewal. Tegeweltoimetaja kõnetunnid kella 12—1 äripäewadel. Wastu'pwõtmine toimetuse kõnetraat (Nr. 2-21.

Kuulutajad saawad ka esmaspäewal ilmuwa
„Nädala Postimehe".
Käsikirjad mittealaliste kirjasaatjate poolt arwatakse hinna alla tasunõudmise korral. Tarwitamata käsikirjad hoitakse alal sellekohasel soowil.

Üksik number 5 senti.
„Narwa Postimehe" tellimise hind:
Kodumaale: 1 kuu peale postiga 1 kr. 50 senti, postita 1 kr. 35 senti.
3 „ „ 3 „ 70 „ „ 3 „ 50 „
Hinnaliste lisade tellimishind: „Sõdamees" [illegible] senti kuus. Lastelehi" 30 senti weerandaastas. „Terwis" weerandaastas 60 senti.

Nr. 243 Teisipäewal, 2[illegible]. oktoobril 1929. a. (3. aastatäit) Tänast lehte on 8 leheküige Nr. 243

1928. aastal pidid 15.000 kana munema kõkku **3.000.000 muna**
et saime sisse vedada **ainult mõni vagun** välismaa saapakreemi.
See summib järel mõtlema!
Välismaa saapakreem ei ole parem!
Laske oma jalanõud puhastada meie poolt tasuta kodumaa saapakreemiga „Elka" ja otsustage!
A-S. **Jaan Maim** Tartu.
Tasuta jalanõude puhastamine Tartus küminel kohal.

Palun kõiki, kes soovivad saada ainult häid maitsvaid
koduseid lõunaid,
külastada **E. Sild'i** kursuste söögisaali **Tartus. Vana tänav 5.**

Kohvik «Lindas»
igal õhtul
tants,
välja arvatud esmaspäeva ja neljapäeva õhtu. — Sisseminek maksuta.

Teadaanne.
Sellega teatame, et
hr. Aleksander Treufeldt
tänasest päevast arvates **enam meie teenistuses ei ole.**
A-S. A. Le Coq, Tartus.

Söda salakaubitsejatega.

Äge lahing piiriwalwe ja salapiiri use-wedajate wahel. Auto wahetas järjest numbreid.

Tuhapäewal juhtus Lõkja piiriwalwe raionis ette uskumatu lugu piiriwalwurite ja salakaubitsejate wahel.

Hommikul kl. 8 paiku märkas Lõkja piiriwalwur Turbaneene ja Kaßispea küladewahel Lõkja poolt sõitwat „Renault" tõldautot. Autol oli numbriks A-630. Kuna walwur arwas, et tegemist on salakaubawedajate autoga, katsus ta autot peatada. Auto tahtis piiriwalwuri alla ajada ning kihutas edasi. Selle juures awati auto aken ja lasti autoit 3 rewolwri paukusi piiriwalwuri sihis. Onneks ei tabanud ükski lasu. Nähes, et tegemist juhtunud salapiiritusewedajaga, awas walwur auto peale winupüssist tule. Mõni pauk tabas auto kaet, kuid ei juhtunud sõidu mõjunat seismisele kuidagi. Walwur ruttas nüüd lähema telefoni juure ja teatas ülemusest Lõkja piirimalwe kordonis. Seal tehti kraadus auto tagaajamiseks.

Teisel autol olnud 3 piiriwalwurit põgenejat autot jälgima. Jäljed juhtisid Aaspere walda Krunsiaugu talu. Läbiotsimisel leiti talu rehelaost 90 l. piritnit, kuid auto ise oli juba edasi sõitnud. Auto kohal wõis d nõud Wiirumaale Kadrina alemõisa. Seal märgati uhe pae ees jõlgitawat autot, kuid juba teise numbri all. Autol oli number wahetatud.

Piiriwalwur hüppas autole ette ja andis kõigu uks lahti teha. Autojuht jutustas aga ainu käima panna ja see kihutas minema.

Nüüd awasid piiriwalwurid autole tule püssidest. Waatamata läbilastud tagumistele kummidele sõitis auto edasi. Umbes 1½ km arasõitnud, hüppas uks salapiiritusewedajatest autoit wõlja. Piiriwalwur hakkas meest taga ajama.

Samas peeti kattelnidu manõõmreid, millel wõitlesid ka ringikaun esimees, kattelnidu wannemekogu esimees ja teised. Kattelnitsalad tulid piiriwalwurile appi, piidades kinni mehe, kes autost wõlja hüppas. Piiriwalwurid aga jatkasid auto jõlgimist.

Waheaeal oli ennast tabatud põgenenud wõõr korrektselt ülewal pidanud ning kattelnitsalad olid ta wabaks laitnud.

Jõtkates tagaajamist, läks mõmaks kordu autot peatada. Kuna teel ees oli soomusauto „Suur Tõll" ning autol tagumised kummid lõhki lastud olid, ei suutnud ta tee kõrwalt mööda sõita ning auto läi kinni. Autoit leiti läbiotsimisel 33 nõud 330 liitri piritusega.

Autoit toodi wõlja salapiiritusewedajad Christ. Linkrus Wiimistusit ja Arn. Riisselman, samuti Wiimistusit. Autot juhtis kaegi Tõnis Welk. Nagu selgus, kuulus auto Walk-wenna Jaanile ning õigeks numbriks oli 1851.

Riisselmani taskust leitr läbiotsimisel rewolwer, ühtlaiu oli mõlemal kõsi haawatud. Teine rewolwer leiti autojuhi kõrwalt pingilt.

Põgenemud saasaaliseks olutus Linkruji wend Jaan, kes hiljem uuesti tabatt.

Läbiotsamisel ei tahtmud ühes meestest wabatahtlikult autoit lahkuda. Kui siis teda autoit wagiwaldselt ära toomu hakati, haaras mees rewolwri ja lasksis pangi piiriwalwuri sihis. Kuid onneks ei t baud kuul.

Läti saeimas ennustatakse tormi.

Täna kokkuastuwas parlamendis kajastub sisepolitiline pinewus.

Riiast, 21. okt. (Oma kaastööliselt.) 22. oktoobril awatakse Läti saeima järjekorraline istungjärk. Läti sisepolitilises elus tekkinud pinewuse tõttu, mida sotsiaal-demokraatide poolt korraldatud, kuid nurjunud üldstreik weel tubliste õhutas, tõotab tulewane istungjärk eriti tähtsaks kujuneda. Ühenduses sellega pööras „Postimehe" kaastööline tähtsamate erakondade juhtide poole, et nende arwamust selles asjas kuulata.

Demokraatlikn tsentrumi-liider Breiksch
seletas, et pärast mõõdunud streiki, mis üldstreigiks ei kujunenud, wõib saeimas oodata eriti terawat wõitlust just sotsiaalseaduste arutamisel. Wõitlust wõib ennustada ka endistele landeswehrlastele maa andmise seaduse arutamisel.

Samajuguse seletusega esines ka
asunikkude liider Milberg.

Teina arwates moodub nädalaid enne, kui tõed jälle waikseemaks jäämad. Landeswehrlaste seadusega ühendab Milberg walitsuse kuuli wõimaluse wõi Läti walitsuse kõõlisse muutmise.

Rahwusliku bloki liider A. Bergs
seletas: Pärast sotsiaal-demokraatide äpardunud katset üldstreiki korraldada on Läti walitsuse seisukohal tubliste kõõnenud. Wõib arwata, et sotsiaaldemokraadid alustatud wõitlust walitsuse wastu saeimas jätkawad. See wõitlus algab waidlustega haigekassade reorganiseerimise seaduse eelnõu arutamisel. Samuti tõstab raskusi endiste landeswehrlaste seadus, sest mõne koalitsiooni erakonna praeguse seisukoha juures ähwardawad sõjaliseed walitsusele ise pöörata. Pärast Zeiminschi walitsuse lukustamist wõiks aga sõjaliõrm siiski ainult seesuguse koalitsiooniga ühineda, milles lodanisied erakonnad enamuses. Sellepärast peaksid walitsuse kriisi tulemused piirduma ainult walitsuse isiklikku koosseisu muutmisega.

Sotsiaal-demokraatide juht Zeelens
seletas, et saeima eelseisew istungjärk kujuneb wõitluse ajajärguks. Ühenduses „kallaletungidega tööliskõõsi sotsiaalsetele puutetele" wõiwat weendumusega öelda, et klassiterawused Läti koswawad. Nõõtlawasti algab wõitlus juba saeima esimesel istungil, mil sotsiaaldemokraadid esinewad arupärimisega prokuratuuri tegewuse ja „tööliste wastu sihitud surwawalduste" kohta. Arupärimise on siidetud ka küsimus, mis Läti kaitsewõõgi „klassiwõitlusse" taasa tõõmatakse. Peale selle walmistawat walitsus teed leiwa kallinemisele tollide abil, mis tõstwat elukallidust.

Kõik see kokku annab terawaks wõitluseks küllaldaselt materjali.

„Sotsialistid on wargad!"
„Läti Mussolini" äge kõne.

Riiast, 21. okt. (Oma kaastööliselt.) Läti aktiwsete rahwuslaste, n. n. läti fašistide poolt ühapäewal Riias kõõlu kutsutud kõnekoosolek, millele eesmärgiks oli selgitada üldstreigiga päewakorrale kerkinud küsimusi, muutus ägedaks sotsialistide materdamiseks. „Läti Mussolini" Pone seletas taasa: „Sotsiaaldemokraadid on haigekassad paljaks röövinud. Nad on toinne paunud kõige alatuma röövimise. Haigekassadest wõtawad nad hiigelpalga selle eest, et nad midagi ei tee. Sotsiide juhid teenimad kuus wähemalt weerand miljonit rubla. Igal sammul walitseb omapojapolitika ja lausa wargus." Pone illustreeris oma süüdistusi näidetega, nimetades rida nimesid sotsialistide ridadest. „Kui kõhtate sotsiaaldemokraati, öelge talle näkku, et ta on alatu, laabakas. Küll meie teid kaitseme!" õpetas agitaator koosolijatele. Koosoleku hüüdsõnaks muutus: „Sotsialistid on wargad".

Samas toonis kõnelesid ka teised oraatorid. Koosolekul kippus skandaal kerkima, sest pealtkuulajate seas tõsteti kära. Lõpuks saadi koosolek siiski lõpule wiia ja wõeti wastu resolutsioon, et streigidõõgusse kohta läwaid seadusi tuleb muuta, kelates ära kihutustöö streigi ajal.

Lõõwasõit Wiru rannal lõpeb.

Sõõgise tulekul on tormiste ilmade tõttu wiru rannajõõdu liinide tarwitamine järkjärgult wähenenud ja on mindud üle omnibuse liinide kasutamisele. Ka kaubawedu laewaga on soikunud, kuna ranniku kaupmehel talweks sisseostud juba teostatud on.

Sel põhjusel teeb aurik „Kungla" 24. okt. Wiru rannal oma wiimase sõidu ja selle järele loikestab laewaühenduse.

Aurik „Endla" — mis kursseerib Haapsalu ja Hiiumaa wahel, jääb ühendust edasi pidama — niikaua kui jääolud seda lubawad.

K. R. Pusta Tallinnas.

Meie saadik Pariisis K. R. Pusta jõudis eile hommikul ametiasjus Tallinna.

Wenemaal tellimisi oodata.

Läbirääkimisteft konkreetsete ettepanekuteni.

Mõõtetawasti peeti hiljuti Eesti ja nõukogude Wene wahel läbirääkimisi Wenemaalt tellimiste saamiseks. Selleks kõõs Tallinnas ilegi eri delegatsioon, kus juures anti kindlaid lubadusi, et Eesti suuremal määral tellimisi saab.

Nüüd seletatakse meile Eesti-Wene kaubanduse tõõstuskoja ringkondadest, et lähemal ajal ole oodata Wene poolt konkreetseid ettepanekuid. Arwatakse, et sellekohased ettepanekud Eestile juba kaosolewal nädalal esitatakse. Ettepanekutes leiakse siis kõõsitamist ka tingimused, mille alusel Wenemaa tahab tellimusi anda.

Pan-Euroopa mõtte tutwustamiseks.

Kesknädalal, 23. okt. korraldab Pan-Euroopa Eesti ühing ja Eesti rahwusteliidu ühing seltskondlikus majas awaliku kõnekoosolekii, kus kõneleb K. Tõnisson — Euroopa ühendatud riikide mõtte ja wõimaluste üle, ja wälismin. J. Lattik — Euroopa ühistriikide loomisel — isiklikke mõõtesuhi Pan-Euroopast Genfis.

Eesti Panga aktsiate müügikorraldus weel kord kaalumisel.

Nagu kuuleme, wõetawat Eesti Panga aktsiate müügikorraldus wel kord üksikasjalisele kaalumisele. Lähemal ajal peetawat sel seks eraordne wabariigi walitsuse koosolek.

Natsa reserwi murdwarguft uuritakse.

Ne et wõimude poolt on natsareserwis ofet leitnud warguse selgitamiseks walju pingdlist olustatud. Selles asjas on praegu kõõl inimest wahi alla wõetud, kelle ülekuulamine edasi kestab.

Külaskäigu lõpp läheneb.

MacDonald lahkub laupäewal Ameerikaft.

Londonist, 21. okt. (Trj.) Peaministr Ramsay MacDonald lõpetas oma neljapäewase külaskäigu Kanaada pealinna Ottawasse ja jõudis esmaspäeva hommikul ühes oma saatjaskonnaga Montrealt, Kanaada kluši andis peaministri auks eine, millele pidi järgnema McGilli ülikooli audoktoriks wallimine. Arwatawasti tulewal laupäewal läeb MacDonald ühes oma saatjatega laewale, et Inglismaale tagasi sõita.

Eesmene saksa spordiprofessor.

Dr. Knoll.

Hiljuti ajutati Hamburgi ülikoolis Saksamaa esimene korraline spordiprofessuur. Nüüd on sellele kohale ka wastaw professor leitud, kelleks ajutub heltweetsia arstiteadlane dr. Knoll.

Jirimaa iseseiswad diplomaatilised esitajad.

Prof. Binchy.

Hiljuti wõeti wastu otsus, mille põhjal Jirimaa walitsuseesse oma iseseiswad diplomaatilised esitajad saadab, kuna seni esitaja lehtseid Inglismaa saadikud täitsid. Jiri saadikuks Saksamaale nimetati prof. Binchy, kes juba Berliini jõudis ja lähemal ajal oma wolituskirjad esitab.

Stresemanni mälestusraha.

Raha esi- ja tagaküig.

Preesi rahapada annab walja wiiemarganste rahade suurused proofisit, hõõdajat ja kullast walmistatud Stresemanni mälestusrahad. Raha eesküljel on Stresemanni pea allkirjaga: „Stresemann rahu ja rõõmaa teener", kuna raha teisel küljel on Reinimaa ewakueerimise puuhaelne kujutus. „Reinimaa ewakueerimine 1929—1930".

Kihnu õpetaja ja paruni tülidest.

Kui Kihnus oli ainult üks luteriusaline.

Referaat Kihnu kirikuoludest.

Pühapäewal kõneles Akadeemilise Ajaloo Seltsi koosolekul mag. J. Leesment Kihnu saare kirikuoludest, andes huwitawa ülewaate kihnulaste kirikliise elu arenguit.

Tülib Kihnu pärast.

Nagu wanadest dokumentidest selgub, on 14 aastasajal Riia ülempiskop ja ordumeister Kihnu pärast tülis olnud. Ülempiskop süüdistab saksa ordut Kihnu oma käes pidamises. Ordu aga seletab, et Kura piiskop peab seda omaks. Nagu 1530. a. dokumentidest näha, kuulus Kihnu saar Audru waldkonda ja Pärnu ihelkonda. Rootsi ajal leidub juba rohkem andmeid. 1642. a. asutatakse Kihnu kirik kellegi krahwinna poolt. Kihnu kirik oli abikiriku Audru omale ja wiimase õpetaja käis seal jutlustamas. 17. sajandi lõpul saab Kihnu omale iseseisma õpetaja.

Tüli õpetaja ja paruni wahel.

Kuid õpetaja Kaplan Jenkenil telib lohalise paruni leitn. Lilienfeldtiga alaline tüli, mille lahendamiseks kohus peab sagedasti wahele astuma. Lõpuks ei saadud muidu, kui rootsi kuninglik maakohus tuli koha peale. Kuulati üle tünnisajaid. Keegi talunaine seletas, et tema läinud õpetaja juure kaebama mehe wenna peale, kes teda wägistanud. Jenken löönud aga teda kepiga ja öelnud, „mine kaeba mõõd oma parunile". Peale seda süüdistas Lilienfeldt Jenkenit kiriku laeka lõhkumises ja warguses ning shodamiisel ja mängutoa ajutamises, kus loomadega läbikäidud. Kohtuotsuses tõhendatakse, et mõlemad on omawahel ära leppinud. Kiriku laeka riijumiies ja shodamiisise mängutoa asjus saadeti asjatoimetus allumuse korras kuningliikule ülekohtule.

Koolmeistri kõõl ameksit.

1779. a. Tõstamaal korraldatud kiriku katsumise dokumentides räägitakse ka Kihnu kiriku katsumise tagajärgedest. Koolmeistri, õõtri, ja kellameh ameteid on pidanud üks mees. Talwel on käinud koolis 5 last ja koolmeister on saanud iga lapse eest wiis walget raha. Kirikulatsujad aga leidnud, et koolmeistri ei ole õigust raha wõtta. Samuti otsustatud koolmeistri amet lahutada õõtri omast ja ka iseseisemp kellamees wõtta.

Kihnulased lähewad riigiusku.

1846. ja 1847. a. lähewad kihnulased õõtriga eesotsas pea wiimseni õigeusku. Luteriusku on jäänud ainult 40 inimest. Üleminekule waatamata ei tahetud loobuda wanast kirikuraamatust ja ühislaulust. Kihnulaste alatisel pealekäimisel lubati lõpuks neile mõõnad. Warsti ei ole Kihnul enam ühtki luteriuslist, wäljaarwatud 74-aastane wabaks saanud õõdur Daniel Haaw, kelle kohta tähendus, et ta on kuulmatu ja pole õigeusu jumalateenistust saanud. Peale selle on liikumas olnud kuulujutt, et Haaw ei ole luteriuslist lahkunud sellepärast, et luteriusu jumal teda ürgi õõjas kaitsnud.

Muskused kirikumaaga.

Hiljem leidub Kihnul siiski 20 luteriuslist, kuna õigeuskliikude arw on üle 700. Waatamata sellele, et kihnulased olid lõõnud riigiusku, ei saadud kirikumaid nii kergesti kätte. See nõudis palju aega ja waewa. Krahwinna poolt õpetajale antud maad anti üle alles eesti ajal.

Huwitawaks asjaoluks kihnulaste uusse suhtumises on 6 aasta eest korraldatud uusõpetamise küsimuses rahwahääletuse tagajärjed. 366-st häälestajast anti siis usuõpetuse poolt 124 ja wastu 238 häält.

Telegramm. Esimest korda Eestis elavate välismaa loomade **NÄITUS** peatub Narvas 20. kuni 28. oktoobrini **Tuletõrje ja Vabaduse tänava nurgal oleval platsil** (hobuste laada platsil). Sel puhul on juhus narvlastel näha elavaid lõunamaa loomi, elukardetavaid trikke. Nende tresseerija **MR. RETNER.** Boamadu 208 aast. vana. Krokodill (alligaator), ahvid — schimpansee tõugu, india kilpkonn 230 aastane, Aafrika kilpkonn 180 aastane ja Siberi karu ning veel mõned väiksemad loomad näitusel **„Royalis“.** Peale selle kantakse ette mitmesuguseid huvitavaid eksperimente, mis pakuvad igale vaatlejale palju huvi. Usun, et iga kodanik külastab

lõunamaa loomade näitust

tsirkus „Royalis“.

Näitusele sissepääs 25 senti.

Äärsi sädemeid.

N. E. S. „Ilmarise“ juubeli- ja awapeol.

Laupäeva õhtuks ü. 7-meks hakkas kogunema kõlkalisi ja seltsiliikmeid „Ilmarise“ atwakatud ja rentweeritud ruumidesse.

„Ilmarise“ tõmbunud piduriüüsse — kõikjal palju walgust, mida heidawad puhtaisse ruumidesse suured elektrikuplid ja uued armaturid; nelinurkne suur jalutusfaal otse särab walgusest, suma on ajutatud pikad pidusõgi-laud, ümbritsetud iluputiega ja kaetud lilledega. Näitelawa ajaus ühes selle kõlge kuulupa dekoratsiooniga wiidud wärwilisse ja toonilisse kokkukõlla saaliga — Narwa kunstnikude Neufeldti ja Normaki lõtetöö; nende poolt ilustatud ühe näitelawa dekoratsioon. Põhimõtrina — eesti kirjad. Kreutzwaldi ja Koidula walged rimmakupid ajetatud laiwaawause kahte kõlge; nende ümber ilupuu riba. Lava ees seltsi juhatuse laud, kaetud rohelise wahaga, selle kõrwa ilustatud lõnetool. Publikul pidulik ilme. Juhatus ajub laua taga. Narwa sümfoonia orkestri rahwuslikud helid hra Siiaki juhatusel kuulutawad pro algust.

Piduliku aktuse awab lühikese kõnega seltsi esimees hra Seemann, märkides päeva tähtsust ja rõhutades „Ilmarise“ ja Narwa seltskonna sooje suhteid.

Seltsi juhatusliige hra Kuusk kannab ette kolkuwõõlikiri ülewaate „Ilmarise“ 55 a. elutööst.

Tervitusi on telegraafiliselt saatnud riigikogu esimees, „Wanemuine“, „Estonia“ ooperikaaljo K. Otsa („Ilmarise“ asutaja Hans Otsa poeg), Pikalaenu Panga dir. Kõarna, Wiru maawalitsus, end Narwa garnisoni ülem kol. Marder, Südamlikke tervitusi ütlemad weel: linnapea Hermann, diwisji ülem kindral Tõnissoni nimel kol. Pajusson, suurtükiwäe nimel major Tohwer, ltn. Rubach, kogu Narwa tuletõrje nimel hra Eikelmann, kaitseliidu nimel hra Olew, „Põhja Kodu“ poolt hra Grandberg ja „Wõitleja“ poolt hra Matto. Tervitajaid ja „Ilmarise“ tooktajaid ning õõpru tänab seltsi juhatuse nimel abiesimees hra Bachmann. Wahepaladena kannab ette hra Friedental paar ilusat rahwuslikku laulu, eineb kunstnik Inglisman mahedate wiulihelidega ja laulab ühisgumnaasiumi segakoor hra Penna juhatusel. Esimehe hra Seemanni ettepanekul lõlab õõpuks ühine wõimas hümn. Aitus on läbi. Seltskond walgub hetkeks laiali uute ruumidega tutwunna ning koguneb siis jalutusruumi banketile. Siin weedetakse mitu tundi elawas jutuajamises ja õõldakse „Ilmarisele“ ja ta tegelastele palju sooje sõnu. Kõigil on tunne, et „Ilmarise“ on suurt ja tähtsaart töö teinud meie rahwuslikku isetegewuse tõstmisel ja eesti seltskonna koondamisel Narwas kui piirikantsis. Uute ruumide avamisega wõib „Ilmarise“ tõeliselt wõita meie seltskonna poolehoiu ja saada mugawaks koduks Narwa eesti seltskonna mitmekesistele kihtidele. Paarisjaapealine rõõmsameeleline kõlaliste kogu wõibib seltsi ruumides kaugelt üle südawõ. Tehakse jalakeerutust saalis ja westelbakse peolauas gruppidena.

Hea ja ilus mälestus jäi kõigile „Ilmarise“ õõpõlewast. Head soowid aitawad seltsi wõita raskusi ja sammuda senises sihis edasi uute juubeliaastate poole.

Äärsi sädemed „Ilmarise“ alasilt tungiwad meie teadlikuma seltskonna hinge ja peitewad seal sõõmama elutule meie ühiskondliku elu tewendamiseks, puhastamiseks ja wastoluste kõkkululatamiseks.

Jõudu äärsitule tõmbamiseks wanale „Ilmarisele“!

Raske õnnetus rehepeksmisel.

Mees kaotas käe.

Tänawuse rehepeksmise hooajaga käiwad kaasas mitmed rasked õnnetused Wirumaal. Küll kargawad hambad trumlitest wälja ja purustawad nagusid, samuti lähewad käed rataste ja rihmade wahele.

Neil päewil juhtus Püssi asundues rehepeksmise juures raske õnnetus, mis röövis And. Wirumurmelt wasaku käe. Käsi kisti otsast õnnetul ära. Kohapeal anti õnnetule esimest abi, ming paigutati hiljem Narwa linna haigemaija.

Õnnetus oli tingitud osalt märjast wiljast, mis mehele ümber käe mässus ja trumlisse kiskus.

Soome saadiku wastuwõtt

Narwa seltskonna poolt on teedel. Soome saadiku Wuorinaa Narwa sõidu puhul korraldab seltskond saadikule pidulikku eine. Organisatsioonide esitajad, kes soowiwad pidulikust einest osa wõtta, wõiwad end registreerida weel tänasem linna sekretäri juures töötundidel ja ohwitseride kasiinos kella 5—6.

Uus määrus woorimeestele ja jalgratturitele.

Narwas on sõidukitele määratud kindlad liikumisjuunad, et hoida sellega ära autoõnnetusi. Selleest määrusest on ka linni peetud, kuid siiski juhtub kokkupõrkeid woorimeeste ja jalgratturite wahel. Et niisugusteet õnnetusteet edaspidi hoiduda, seadis prefekt neil päewil kokku wastawa määruse, mille põhjal peaksid ka woorimehed ja jalgrattasõitjad sellesse määratud kindla juuna järele liikuma. Uus määrus saadeti linnawalitsusele seisukoha wõtmiseks.

Tulekahju Wastnarwa wiinapoes.

Läinud nädalal leekis Wastnarwas August Wastne wiina- ja koloniaalkauplises tulekahju. Onneks märgati tuld enne kui see jõudis tõusta wõimsa ja piirituse pudelitest, millele oleksid wõinud puruneda ja wäljapoolaw piiritus oleks tuld wõtnud. Suure waewaga suudeti lõpuks koduste abinõudega tuli kustutada. Kuid siiski jõudis tuli hulga poe kraami ära rikkuda, mille wäärtust omanik hindab umbes 600 kroonini.

Tulekahju Paemurrus.

Põles ainult korsten.

Pühapäewal kella 1 paiku kostsid linnas tulekahju signaalid. Tuletõrjujate kohalejõudmisel ei olnud aga tulekahjust midagi märgata. Lõpuks selgus, et Paemurrus, Oru tän. 5 oli läinud maja korsten põlema, mis aga iseenesest kustus.

Arimehed, kuulutage.

Kuulutamine annab tagajärgi.

Tagajärg on see wõti, mis awab igale rahalaeka saladusliku luku

Narwa-Jõesuu suwitajad.

Kümne aasta wõrdlewaid arwusid.

Tulu suwitusmaksust 1928. a. — kr. 2.406, 1929. a. — kr. 3.154.

Suwitaw on märkida, kuidas meie „mahajäänud“ kuurort aasta-aastalt hakkab elu siisse tulema suwitajate arwu kaswamisega. Waadeldes küünne aasta arwusid, alates 1920. aastaga ja lõpetades käesolewaga, saame suwitajate arwu liikumisest järgmise pildi:

Üldarw 1920. a.	oli 158,	neist wälismaal.	4,
„ 1921	„ 308	„	2
„ 1922	„ 848	„	8
„ 1923	„ 1475	„	12
„ 1924	„ 2033	„	21
„ 1925	„ 2563	„	20
„ 1926	„ 2596	„	126
„ 1927	„ 3210	„	160
„ 1928	„ 4434	„	373
„ 1929	„ 4995	„	444

Nagu neist arwudest näha, on suwitajate kogu, selle seas ka wälismaalasi, hakanud tunduwalt kaswama eriti kolmel wiimasel aastal. Tänawu moodustasid wälismaalased juba 10 proll. suwitajate üldarwust.

Waadeldes wälismaalasi nende kodakondsuse järele, näeme, et kolmel wiimasel aastal on esirinnas soomlased (1927. a. — 83, 1928. a. — 139 ja 1929. a. — 172), neile järgnewad lätlased, sakslased (1929. a. — 64), rootslased (1929. a. — 50), wenelased, hollandlased, inglased, poolalad j. t.

Suwitusmaksu saadi 1920. a. kr. 184, 1921. a. — kr. 288, 1922. a. — kr. 2467, 1923. a. — kr. 3285, 1924. a. — kr. 4180, 1925. a. — kr. 4390, 1926. a. — kr. 4003, 1927. a. — kr. 4610. Wiimase kahe aasta suwitusmaksu kohta puuduwad kahjuks neil andmed, kuid arwatawasti tõuseb see tuhande kroonini aastas.

Sirwides sisemaa suwitajate arwusid, leiame, et eeskirnaas on Narwa-Jõesuule suwitajaid annud meie pealinn — Tallinn; temale järgneb Narwa, siis Tartu, Räkwere, Rõnnne, Pärnu, Walk, Kohtla-Järwe, Paide, Petseri, Elwa, Jõhwi, Wõru, Tapa, Waiwara ja teised linnad ning rahwarikkamad maa-asukohad.

Arwud on selgemaks peegliks sellest, kuidas Narwa-Jõesuu hakkab sõja-aastate haawadest paranema ja eidale ligi tõmbama kui mitte wanu, siis seda enam uusi sõpru. Arwud näitawad järjekindlat tõusu, ja eriti rõõmustaw on, et just wälismaalastest-suwitajate kogu kaswama on hakanud. See asjaolu aga kohustab meie suwituskohta korraldama ja selleparast olgu meie kohalistel tegelastel tõiseks nureks hakata hoolitsema juba nüüd tulewa hooaja eest.

Hobune auto ees.

Õnnetus Tallinna maanteel.

Mõni päew tagasi pörkasid umb. 4 km linnast Narwa-Tallinna maanteel auto nr. 40 kellegi talumehe hobusega kokku. Kokkupõrge ei ründinud autojuhi hooletusel, waid siiski oli hobusemees, kes mõnistanud olekus ei suutnud hobust küllalt ohjeldada. Waewalt oli auto mõni meeter hobuseet eemal, kui korraga hobune ehmatas ja tormas otse põigiti autole ette. Autojuht ei suutnud mõa lühidusse pärast autot enam pidurdada ja õnnetus oli möödapääsemata. Kokkupõrkel sai kannatada auto, hobune ja wanker, kuna meesi, kes wankris sõitis, ainult põrutada sai.

Eksitaw wiga.

Eksitaw wiga on juhtunud N. E. S. „Ilmarise“ einelauapidaja suutuutuses, mida palume lahkesti wabandada. Kuulumise oli teatud, et muusika mängis iga päew kella 8—4 Peab olema kella 2—4 päewal ja 8—11 õhtul.

Wastutaw toimetaja Jaan Luft.
Wäljaandja Jaan Tõnisson.
„Postimehe“ trükk, Tartu.

Põlenud juudi lauatehase wiaduktid lammutatakse.

Juudi lauatehasel on 2 wiadukti, ehitatud üle Narwa-N.-Jõesuu wahelise tee, mida mööda palgid jõest weeti tehasesse.

Nõrga aluspinna tõttu on wiadukte kandwad aluspostid majuma ja lagunema hakanud, nii et wiaduktid teekäijatele kaela kukkuda ähwardawad.

Hiljuti käis kohapeal asjatundjate komisjon, kes leidis wiaduktid täiesti hädaohtlikus jesukorras olewat, mistõttu nõutakse, et omanik need wõimalda maha õhuks.

Elekter Wentkülässe?

Juba läinud suwel oli Wentküla agaramatel toituitel kawatsus külasse elektriwalgustust tõsise leada, kuid kawatusest ei saadud kaugemale ja küla jäi ikka moodsa walgusta. Käesolewal aastal on aga ajutud kindlamini asja juurde. Esijärgus tahetakse walgust anda ainult seltsimajale. Asja algatajaks on kohapeal mõtinatarwitajate ühing. Kuidas see tal korda läheb, näitab tulewik.

Lõunamaa loomad Narwas.

Peatuwad 7 päewa.

Pühapäewal awati Narwas tsirkus „Royal“, mille loomad on pärit kuulsast Hagenbecki loomaaiast. Narwalastel on nüüd wõimalus näha hulga aja tagant jälle elawaid lõunamaa loomi. Soowitaw oleks, et õpilased neid waatamas käiks.

Kontroll-laskmine Narwa maleWas.

Algab 23. oktoobril.

Käesolewal nädalal algab Narwa maleWas kontroll-laskmine, mis on mõeldud selleks, et kindlat piiri saada maleWaste laskeosawuseet ning wastawaste lasksurlassi ülewiimiseks. Laskmine on iga päew ning kestab nii kaua, kuni kõik maleWased wastawa harjutuse läbinud.

Narwa teater.

Neljapäewal, 24. okt. läheb esietendusena „Õime serenaad“, 3-waatusline näidend, mis wälismail kui ka „Estonia“ ja „Wanemuise“ lawal warem suure menu osalisteks saanud.

Keskaja piinakambrites.

(Märkmeid punasel Wenemaal wiibinud eeltlase päewaraamatust).

2. *)

Surmasõit.

Püüdsin külmawereliseks jääda ja nõdata, et ma surmalegi silma wagadata julgen. Oneti mõttis nõrkus wõimu ja ma langesin toolile. Mind hoiatati ja katsetati weel kord, kuid ma juutsin meelekindlust alal hoida ja ei kirjutanud wõitsdokumendile alla. Nüüd talutati mind kaalt kinni hoides hoowi, kus ootas tuttaw „must wares“. Ajudes autosse, läks õõpuneduses sõit wanglahoowist walja mööda Leningradi pikki tänawaid. Kõige kohutawad mõtted tungiid mu peaaju selles „mustas waresés“ wihides.

See oli surmasõit... Kolm punawäelait ühes tiunkanõaga eeltlase S-ga istus walwena mu ümber. S. hoidis kogu aeg nagaani otsa minu sihis. Ta mõõtis ja uuris mind nähtawa mõnuga leida mu kehas see „parajam“ koht, kuhu surmawaid kuule mõne minuti pärait saata wõiks. Ma nägin surma selle mehe kujus ja mul hakkas meeletu hirm...

„Must wares“ peatus. Mind wiidi autost wäljakäte wahel, sest mu jalad ei kuulanud enam sõna. Olime ühe suure maja ees. Kuulus Gorohowaja 2, GPU haridlik hukkamispaik. Sammusime trepist üles. Ukset sitt: K. R. O. O. S. O. welinik, O. G. P. U. Leningradi jaoskond.

Weel kord küsiti, kas allun nõudmistele. Ei! — jõudsin wastata. „Teame et olete süüta aktides tõhendatud asjaoludes, kuid mis tähendab teie elu meile, kui tarwis on S. S. S. R. huwides seda asja lõpetada nii, nagu seda otstarbekohasemaks peame! Nii siis — ei?“ „Ei...“ — sosistasin tumeda rõhuga.

Anti käsk ja ma hakkasin punawäelastest saadetuna liikuma surmateed... Jõudsime ühte poolhämarasse tuppa. Mismaeal nägin, et sunda sulg kirjeldadal Tuba oli 4—5 ruutm. suur, ilma aknata. Wõike elektrilamp andis hämarat kuma pruunidele seintele. Kõik seinad ja isegi lagi, kõnelemata muudugi põrandast, olid kuiwanud laiade werelaikudega kaetud... Mitmes kohas oli märkset werd tunda... Nurgas lamas üks kõgarasse wajunud kogu kohutawa ilmega... Tahtmatult korjatasin... Mu nuga tuppa jäi ainult S., kuna teised lahkusid. Ootasin piinamist, ootasin aga nagaani pauku weel kärsitumalt. Sest wenitamine kippus mõistusie röövima. Olin ju kuulnud neist piinamiswiisidest, mis hullemad kui keskaja inkwisitsioon.

„Sinu wiimane palwe?“ — küsis S.

„Tehke ruteminil“,

„Ei tunnista üles?“ —

„Ei... ei ole midagi tunnistada...“

S. naeratas metsikult, pööras nagaanurgaa minu poole ja... Ma korjatasin kõlab umbes 2-3 pauku... Kukkusin... Kaotasin mõistuse...

— — — — — — — —

— — — — — — — —

Mis on? Awan silmad... imelik, ma olen elus! Katusin end igalt poolt — werd ega walu ei ole kusagil... Mida see tähendab? Waatlen ümbrust. See oli keldritoline ruum. Kuid milleks siin punasärgid? Kogusin julgust ja hakkasin silmitsema lähemalt. Ühes toanurgas terwe riiu punasõrke — küllki 15! Peg kõigis lõhnamalõõnud laibad — wiimaste päewade G. P. U. ohwrid... Jõle pilt! Mis mina siis siin olen? See oli esialgu mulle lahendamata mõistatuseks. Kuid pikapeale hakkas mulle kogu see keerdkõik selguma ja ma jõudsin otsusele, et mina olin kommunistide werejanulise kire üheks harilikumaks mänguloomiks. Kogu see „salakuulamise lugu“ oli meile wahelduwaks lõbustendiseks ja mina pidin selle etenduse üheks osaliseks olema, kellega oleks G. P. U. soonud jälle kord eeltlaste arwel wälispolitiilit tõmu teha. Sõrnaseid „protesse“ on ju küllalt olnud Leningradis.

Kaks ööd-päewa pidin laipade keskel olema. Ilma mee ja leiwata... Arwasin juba, et olen elawalt surnute sekka maetud, kui kolmanda päewa hommikul surnukambri üks awanes ja mind jälle „uurijate“ ette käsiwati. Niisiid aga kõigest kehalisest nõrkusest hoolimata olin juba julgem. Pärast kahenädalist üksikkongis wiibimist saadeti mind ühiskambrisse. Seal wõis 30—40 mitmesarwast „ootajat“ olla. Sain kuulda lugusid, mis surmani meeleest ei läe. Üks end, wene kõrgema õõjawäelase poeg jutustas, kuidas teda uputamisega piinati ja pinniti. Grusiinlased (s. d-did) räägisid, et nad ühe tubli parteiliikme B. surma ei unusta: Tiflilisis olewat G. P. U. agendid B. kinni püüdnud, pea allapoole ehitatt auku matnud ja siis wõõjõõtud jalapõhjadelt nahka mahakoorima hakkanud. B. surm oli muidugi pikaldane, kuid siiski pääsis see ta hirmsest waewast. Sarnaseid lugusid kuulsin pea kõigi kuust.

Ühel päewal kutsuti mind wangla kantseleisse ja teatati, et olen G. P. U. kollegiumi otusel mõistetud kolmeks aastaks Solowetski saarele wangilaagrisse. ep...

*) W. „N. Post.“ nr. 235.

Eesti Seltsi „ILMARISE“

einelaud

18. s. k. p. uuesti avatud.

Säsdäval alati soojad söögid ja lõunad, kodumaa ja wäljamaa napsid suures walikus ning külmad suupisted.

Muusika iga päev kella 2—4 ja kella 8—11 õhtul.

Einelauapidaja.

Avasin notari kontori Narwas

Vestervalli tänav. nr. 6, endise notar R. MEYERI kontori ruumides Krediitpanga majas.

Notar J. Vaabel.

OLEN SAANUD MOODSAID

palitu- ülikonna- ja smokingi | riideid

ja kraenahku.

Hinnad mõõdukad.

Rätsepmeister J. Eller Narvas,

Posti tänav nr. 48.

Moeäri „REKORD“

Narwas, Joala tän. 3.

Ruumi puudusel olen sunnitud meeste osakonda sulgema, mis põhjusel olen avanud odava

wäljamüügi

meestele.

Kosmeetika.

Näo ja juuste eest hoolitsemine. Kulmude ja ripsmete kaunistamine. Manicure, pedicure (konnasilmade kõrvaldamine).

Vastuvõtm. kella 2—7, Posti ja Tuleviku tänava nurgal nr. 58/13-1.

A-S.

Tormolen ja Ko.

Narva osakond, Joala tän. 18, telef. 89.

Viimased sügisesed uudised. Suures valikus Berliini ja Leipzigi raadioaparaate.

President
Telefunken 40
Telefunken 9
Jdeal Blau Punkt
} kõetud olsekohe valgustusvõrgust.
Ahemo.
Toko 4.
Toko President kaitsevõre lampidega.
Toko 5.
Telefunken 4.

Võrkanood - energia saavuta miseks valgustusvõrgust. Igasugused teised raadio-uudised suures väljavalikus headel tingimustel.

Aurulaewandus

A. Kotschnew.

Narwa—N.-Jõesuu iõiduplaan

Kriipäewadel

N.-Jõesuust.	Narwast.
kell 6.45 hom.	kell 11.30 hom.
„ 2.15 p. l.	„ 3.30 p. l.

Pühapäewadel

kell Jõesuust.	Narwast.
„ 8.— hom.	kell 9.30 hom.
„ 3.— p. l.	„ 4.15 p. l.

„Narwa Postimehe“

tellimisi ja kuulutusi

wõtawad wastu

R. KARELL — Kohtla-Järwe Järwe küläs ja A. NEIDER — Kukrusel.